

~~8-13719~~ 2008/10/17 Co

11/14

زبان و خطّ فارسی
ویرایش و نگارش

درسنامه دانشگاهی

درسنامه دانشگاهی

دکتر اکرم هراتیان

استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان)

سرشناسه

: هراتیان، اکرم، ۱۳۵۴ -

عنوان و نام پدیدآور

: زبان و خط فارسی، ویرایش و نگارش (درسنامه دانشگاهی): زبان و خط

فارسی - ویرایش و نگارش / مولف اکرم هراتیان.

مشخصات نشر

: اصفهان: کنکاش، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری

: ۲۳۷ ص.

شابک

: 978-600-136-527-0

وضعیت فهرست نویسی: فای مختصر

یادداشت چاپ دوم.

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۵۱۲۰

انتشارات کنکاش ناشر بزرگترین ناشر برگزیده‌ی استان سال ۱۳۸۸

زبان و خط فارسی، ویرایش و نگارش (درسنامه دانشگاهی)

مؤلف:	اکرم هراتیان
ناشر:	(استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اصفهان، خوراسگان)
نوبت چاپ:	انتشارات کنکاش
تاریخ نشر:	دوم کتاب در اول سال ۱۳۹۸
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
مدیر تولید:	محمد جزینی
چاپ:	کنکاش
صحافی:	مردانی
قیمت:	۳۵۰۰۰ تومان
شابک:	۰-۵۲۷-۱۳۶-۶۰۰-۹۷۸

اصفهان، سه راه حکیم نظامی، ابتدای خیابان ارتش، چاپ و نشر کنکاش

تلفن: ۳۶۲۵۸۰۴۹ (۰۳۱)

فهرست مطالب

مقدمه (۶-۷)

بخش اول: زبان و خط (۷-۱۰۴)

زبان فارسی بنیان فکر و فرهنگ ما (۹-۱۳)، زبان (زبان‌شناسی - خانواده زبان‌ها) (۱۵-۱۸)، زبان‌های ایرانی (۲۱-۲۲)، زبان فارسی دری (۲۳-۲۷)، واحدهای زبانی (۲۳-۲۹)، تحول زبان (۳۵-۴۹)، گونه‌های فارسی (۵۱-۵۷)، زبان و جنسیت (۵۹-۷۰)، زبان مخفی یا آرگو (۷۱-۷۴)، وجه تسمیه واژه‌سازی (۷۵-۸۷)، دساتیر (۸۹-۹۰)، رابطه دوسویه زبان فارسی و زبان عربی (۹۱-۹۴)، تاریخچه خط (۹۵-۹۸)، خط فارسی (۹۹-۱۰۳).

بخش دوم: نگارش و ویرایش (۱۰۵-۲۳۴)

ویرایش (۱۰۷-۱۱۰)، نشانه‌گذاری / سجاوندی (۱۱۱-۱۲۳)، دستور خط فارسی (۱۲۵-۱۵۶)، املاي درست واژگان (۱۵۷-۱۶۸)، کاربرد نابجای واژگان (۱۶۹-۱۷۲)، گره‌برداری (۱۷۳-۱۹۸)، ابهام / کژتابی (۱۹۹-۲۰۴)، درازنویسی (۲۰۵-۲۰۶)، عربی در فارسی (۲۰۷-۲۱۲)، نامه‌نگاری اداری (۲۱۳-۲۲۸)، مستندسازی (۲۲۹-۲۳۲)

منابع (۲۳۳-۲۳۵)

مقدمه

در تدوین این کتاب کوشیده‌ام تا در بخش اول، دانشجویان نسبت به مقوله «زبان»، تحولات و کارکردهای آن، شناخت بیشتری پیدا کنند و آن را به صورت موضوع علمی خاص و گسترده ننگند.

خط فارسی مانند تمام خطوط دیگر، ویژگی‌هایی دارد که شاید، در نظر برخی عیب باشد؛ اما باید دانست، هیچ خطی دقیق نیست و با آنچه به زبان گویشواران جاری می‌شود، کاملاً تطبیق نمی‌دهد. زبان فارسی نیز از این ویژگی، مستثنی نیست و همین امر در یک قرن گذشته، گروهی را به فکر اصلاح یا تغییر خط فارسی انداخته است و گروهی دیگر، با نوشتن مقالات یا تالیفات، راه‌نامه‌هایی برای رسم الخط، در صدد قاعده‌مند کردن خط فارسی برآمده‌اند و همچنان این کوششها ادامه دارد. از مقایسه نتایج تلاش گروه اول با گروه دوم می‌توان فهمید که ایشان در مواردی جزئی با یکدیگر اختلاف دارند و آنچه به صواب نزدیک‌تر است، حمایت و پیروی از دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی است؛ بنابراین از مدرسان تقاضا دارم، برای یکسان بودن کار، فقط صورتهای املای همین دستور خط را که در بخش دوم آمده است، در نظر داشته باشند.

هدف دیگر در بخش دوم کتاب، افزایش توانایی دانشجویان برای نگارش فصیح زبان فارسی و پرهیز از به کارگیری کلمه‌ها و ترکیبها و الگوهای است که در اثر ترجمه و «گرفته‌برداری» از زبان‌های دیگر، وارد زبان فارسی شده است و اینکه برای مقابله با این آسیبها چگونه باید عمل کرد و چه معادلهایی را باید به کار بُرد که در چند

مباحث، به آن پرداخته‌ام.

در آخر از استادان گرامی درخواست می‌کنم که برای بالارفتن سطح آموزش و کسب مهارت در نگارش و ویرایش، کلاسها را به صورت کارگاهی برگزار کنند و از دانشجویان بخواهند که پیش از تشکیل کلاس، درس مورد نظر را مطالعه کنند و با آمادگی در جلسه درس حاضر شوند و تمام تمرین‌هایی را که در آخر برخی از مباحث آمده است، با همکاری یکدیگر حل کنند.

اکرم هراتیان

اصفهان، شهریورماه ۱۳۹۷

www.ketab.ir